

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Paweł Lason

Protokolant: st. sekr. sądowy Renata Brelikowska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2019 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. S.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 187.000 zł (sto osiemdziesiąt siedem tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od:

- kwoty 80.000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) od dnia 28 listopada 2016 roku do dnia zapłaty,

- kwoty 107.000 zł (sto siedem tysięcy złotych) od dnia 22 maja 2019 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. rentę miesięczną z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 1.075 zł (jeden tysiąc siedemdziesiąt pięć złotych) miesięcznie, poczynając od marca 2018 roku, płatną do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

3. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 16.939,27 zł (szesnaście tysięcy dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych dwadzieścia siedem groszy) tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 marca 2018 roku do dnia zapłaty;

4. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. rentę miesięczną z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy:

a) w kwocie 651,88 zł (sześćset pięćdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt osiem groszy) miesięcznie, za okres od dnia 14 sierpnia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, płatną do dnia 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

b) w kwocie 652 zł (sześćset pięćdziesiąt dwa złote) miesięcznie, poczynając od 1 stycznia 2019 roku, płatną do dnia 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

5. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 8.526,88 zł (osiem tysięcy pięćset dwadzieścia sześć złotych osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem skapitalizowanej renty z tytułu utraty zdolności do pracy za okres od dnia 1 września 2016 roku do 13 sierpnia 2018 roku wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty;

6. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

7. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 11.530,28 zł (jedenaście tysięcy pięćset trzydzieści złotych dwadzieścia osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

8. nakazuje pobrać od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 18.082,20 zł (osiemnaście tysięcy osiemdziesiąt dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem kosztów sądowych od uiszczenia których powód był zwolniony w całości.

Sygn. akt I C 215/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 lutego 2018 roku rozszerzonym w dniu 17 sierpnia 2018 roku pełnomocnik powoda K. S. wniósł w imieniu swojego mocodawcy o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwoty 80.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 15.971,13 złotych tytułem kosztów leczenia i rehabilitacji, 1587 złotych miesięcznej renty na zwiększone potrzeby (obejmujące koszty opieki, leczenia rehabilitacji, przejazdów począwszy od marca 2018 roku i na przyszłość, a także kwoty 10.720 złotych tytułem zwrotu kosztów opieki nad powodem, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty (...)88 zł tytułem zwrotu utraconych dochodów w związku z niezdolnością do pracy wraz z odsetkami, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 652 zł tytułem renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy płatnej do 14 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia terminu płatności, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych (k.545-548)

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2018 roku Sąd udzielił zabezpieczenia powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego do wypłacania na rzecz powoda K. S. kwoty po 1500 zł złotych miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby, poczynając od 16 lutego 2018 roku do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w niniejszej sprawie , płatnej do 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności i oddalił wnioski powoda w pozostałej części.(k.403 i 404-406)

W piśmie rozszerzającym powództwo zawarty był wniosek o zabezpieczenie renty z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 652 zł miesięcznie począwszy od 14 sierpnia 2018 roku do dnia prawomocnego zakończenia postępowania

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2018 roku Sąd udzielił zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego do wypłacenia na rzecz powoda kwoty 652 zł miesięcznie renty z tytułu niezdolności do pracy, poczynając od 15 sierpnia 2018 roku do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w niniejszej sprawie płatnych do 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności (k.589)

Pełnomocnik pozwanego nie uznał żądań pozwu również w jego rozszerzonym zakresie, wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu tego stanowiska pozwany zakwestionował powództwo co do wysokości, wskazując że wypłacone zadośćuczynienie pokrywa szkodę, a powód nie udowodnił zasadności dalszych roszczeń. Zakwestionował też związek przyczynowy poniesionych przez powoda wydatków ze szkodą. (k. 352-359)

Pismem z dnia 21 maja 2019 roku pełnomocnik powoda zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 190.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 80.000,00 zł od dnia 28 listopada 2016 r. do dnia zapłaty, kwoty 110.000,00 zł od dnia niniejszego rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 1 587 zł miesięcznie, płatnej do 10-go dnia każdego miesiąca, począwszy od marca 2018 r., wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 15.971,13 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów leczenia i rehabilitacji wraz z odsetkami Uczonymi od dnia doręczenia pozwu stronie pozwanej do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 10.720,00 zł tytułem zwrotu kosztów opieki wraz z odsetkami liczonymi od dnia doręczenia pozwu stronie pozwanej do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 8526,88 zł tytułem zwrotu utraconych dochodów w związku z niezdolnością do pracy wraz z odsetkami liczonymi od dnia doręczenia, odpisu niniejszego pisma pełnomocnikowi strony pozwanej do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 652 zł

tytułem renty z powodu całkowitej niezdolności do pracy płatnej do 14-go dnia każdego miesiąca, począwszy od dnia 14 sierpnia 2018 r., wraz z odsetkami w razie opóźnienia w płatności; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Pozostawiając powództwo w pozostałym zakresie bez zmian.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 sierpnia 2016 roku w miejscowości S. na oznakowanym przejściu dla pieszych doszło do potrącenia pieszego K. S., przez kierującego pojazdem F. (...).

Sprawca posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego zawartą z pozwanym.

/okoliczność niesporna: dowód; wyrok skazujący - kopia - k. 28/

W następstwie wypadku K. S. doznał urazu głowy z ogniskowym, krwotocznym stłuczeniem mózgu w prawym płacie mózdzku, krwawienia śródczaszkowego, wieloodłamowego złamania kości podudzia prawego, złamania trójpoziomowego kości piszczelowej prawej, złamania trzonu kości strzałkowej prawej, złamania kostki przyśrodkowej prawej, uszkodzenia stawu kolanowego lewego z raną szarpaną i kłykcia przyśrodkowego uda lewego z pierwotnym ubytkiem części kłykcia, uszkodzenia więzozrostu piszczelowo-strzałkowego dalszego prawego, oraz aparatu więzadłowego, a także urazu wielonarządowego i ogólnych potłuczeń ciała.

/okoliczność niesporna: karta informacyjna leczenia szpitalnego - k. 30, 31-39/

Od dnia wypadku do 6 października 2016 roku powód był nieustannie hospitalizowany w (...) Szpitalu Wojewódzkim im. (...) w P. na oddziałach Chirurgicznym, Neurochirurgicznym i Urazowo-Ortopedycznym. Do 6 października 2016 roku powód przeszedł szereg operacji i zabiegów. Wykonano u niego rewizję kolana lewego, fiksację szwami złamanego fragmentu powierzchni chrzęstnej kłykcia przyśrodkowego, uda, szycie (...), szycie i drenaż rany R., założono wyciąg szkieletowy. Na oddziale Neurochirurgii wykonano zabieg kraniektomii podpotylicznej prawostronnej z ewakuacją krwiaka. Potem wykonano jeszcze repozycję i stabilizację wewnętrzną złamania trzonu kości piszczelowej, otwartą repozycję i stabilizację więzozrostu piszczelowo-strzałkowego, otwartą repozycję i wewnętrzną stabilizację wieloodłamowego złamania kostki przyśrodkowej.

W okresie od 11 grudnia do 31 grudnia 2016 K. S. przechodził rehabilitację w warunkach szpitalnych.

W dniu 28 listopada 2017 roku powoda poddano operacji usunięcia śruby blokującej. W kończynie dolnej lewej pojawił się również wyciek ropny, który nadal wymaga zabiegów opatrunkowych.

/okoliczność niesporna: karta informacyjna leczenia szpitalnego - k. 30, 31-39/

Powód na skutek wypadku doznał szeregu ciężkich obrażeń ciała. Po przewiezieniu do Szpitala Wojewódzkiego w P. został umieszczony w Oddziale Chirurgicznym. Po 2 dniach okazała się niezbędna interwencja neurochirurgiczna, w związku z czym K. S. przewieziony został do Oddziału Neurochirurgicznego Szpitala w B., gdzie został poddany operacji usunięcia krwiaka z okolicy prawej półkuli mózdzku, a następnie odwieziony do dalszego leczenia w Oddziale Ortopedycznym Szpitala w P., gdzie prowadzone było dalsze leczenie powoda.

Po zakończeniu hospitalizacji powód był leczony w odpowiednich poradniach specjalistycznych: chirurgicznych, ortopedycznych, neurologicznych.

K. S. do chwili obecnej nie odzyskał zdrowia, nadal nie porusza się samodzielnie, nadal wymaga leczenia (zwłaszcza ortopedycznego)

/okoliczność niesporna: karta informacyjna leczenia szpitalnego - k. 30, 31-39, dokumentacja medyczna k.408-499/

W dniu 21 października 2016 roku pełnomocnik powoda dokonał zgłoszenia szkody stronie pozwanej.

/dowód: zgłoszenie szkody k.297-300/

Decyzją z 25 stycznia 2017 roku pozwany przyznał powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 13.000 zł oraz kwotę 187,55 zł tytułem zwrotu tytułem poniesionych kosztów leczenia .

` /dowód: decyzja z dnia 25 stycznia 2017 roku k.305-306/

Decyzją z dnia 30 marca 2017 roku pozwany przekazał powodowi do wypłaty tytułem zadośćuczynienia kwotę 7.000 zł , 900 zł (koszt opieki osób trzecich), 91,88 zł (koszt kserokopii dokumentacji) i 290,36 zł(koszt leków).

/dowód: decyzja z dnia 30 marca 2017 roku k.307-308/

Decyzją z dnia 11 sierpnia 2017 r. pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 400,00 zł tytułem kosztów wizyt lekarskich, 8,20 zł tytułem kosztów uzyskania segmentacji medycznej, 82,56 zł tytułem kosztów przejazdów, 345,42 zł tytułem kosztów zakupu leków.

/dowód: decyzja z dnia 11 sierpnia 2017 roku k.315-316/

W dniu 18 września 2017 r. strona powodowa złożyła reklamację od ww. decyzji.

/dowód: reklamacja k.317-322/

W dniu 16 października 2017 r. pozwana dopłaciła powodowi kwotę 40.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz wypłaciła kolejne koszty przejazdów i zakupów leków.

/dowód: Decyzja z dnia 16 października 2017 roku k.324-325/

Decyzją z dnia 3 listopada 2017 r. (...) S.A. wypłaciło kwotę 426,73 Tytułem zakupu leków. Dodatkowo strona pozwana przyznała na rzecz powoda zwrot kosztów opieki osoby trzeciej w łącznej wysokości 9000 zł.

/dowód: decyzja z dnia 3 listopada 2017 roku k.326/

Łącznie strona pozwana wypłaciła powodowi zadośćuczynienie w łącznej wysokości 60.000.00 zł.

/okoliczność niesporna/

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS K. S. jest uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy — w związku ze stanem narządu ruchu- do 29.02.2020r.

/dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k.375-376/

Orzeczeniem z dnia 28 stycznia 2019 roku (...) ds. orzekania o niepełnosprawności został zaliczony do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, powód jest niezdolny do pracy do dnia 31 stycznia 2021 roku.

/dowód: orzeczenie o niepełnosprawności k 854 -855/

W październiku powoda wypisano do domu, był w stanie leżącym. Powód w dalszym ciągu nie mógł siadać, musiał mieć nogę cały czas w górze.

Przez okres około 3 tygodni powód nie był w stanie wstawać z łóżka, mógł leżeć jedynie na plecach.

Powód do czasu przyjęcia do ośrodka rehabilitacyjnego {11.12.2016} był osoba całkowicie leżącą.

Przez cały ten czas opiekę nad powodem sprawowała żona, która wykonywała przy powodzie wszystkie czynności. Powód wymagał nieustannej opieki, cierpiał na zaburzenia widzenia, zawroty głowy, omdlenia, nie można go było samego zostawić nawet na chwilę.

/dowód: zeznania świadka: D. S. - k. 366-369 zeznania powoda K. S. k.732-738,k.958-959 verte /

Do dnia wypadku powód był osobą sprawną ruchowo, samodzielną, całe swe dorosłe życie pracował zawodowo-fizycznie (przy układaniu kostki brukowej). Był jedynym żywicielem rodziny,

Przed wypadkiem miał problemy zdrowotne dotyczące układu tętniczego obu kończyn dolnych. W 2014 roku został poddany plastyce tętnic poprzez pobranie i wszczepienie fragmentów żył odpiszczelowych wielkich, wykonano endarteriektomię lewej tętnicy biodrowej i udowej i plastykę łąką żylną oraz plastykę prawej tętnicy udowej łąką żylną pobraną z żyły odpiszczelowej wielkiej prawej. Po tych zabiegach powód sprawnie i normalnie pracował i funkcjonował.

Od wypadku do chwili obecnej powód nie jest zdolny do samodzielnego poruszania się, tylko na chwilę może samodzielnie stanąć, przemieszcza się jedynie z wózka inwalidzkiego na fotel lub na łóżko. Powód jest stale uzależniony od pomocy innych osób, w dalszym ciągu odczuwa bóle uszkodzonych w wypadku obu kończyn dolnych. Utrzymują się obrzęki i nawracające owrzodzenia.

W maju 2017 roku powód przebył zakrzepicę żył głębokich w uszkodzonym prawym podudziu. Leczył się z tego powodu w poradni chirurgicznej.

Od dnia wypadku powodowi znacznie pogorszyła się pamięć, stracił słuch w uchu prawym oraz węch.

Aktualnie powód porusza się o kulach, a poza domem na wózku inwalidzkim. Samodzielnie powód staje jedynie w momencie przesiadania się z samochodu na wózek i odwrotnie, kiedy samodzielnie stoi musi przytrzymywać pionową stabilną pozycję przez oparcie o ścianę lub inne stałe elementy. Powód nie jest w stanie chodzić samodzielnie, nie pokona przeszkód typu schody. Problemy motoryczne powoda pogłębia dodatkowo otyłość, która pojawiła się po wypadku.

/dowód: zeznania powoda K. S. k.732-738,k.958-959 verte /

W wyniku wypadku drogowego z dnia 28.08.2016r. Krzysztof S. doznał obrażeń ciała w postaci urazu głowy z krwakiem przymózdkowym i śródmózdkowym po stronie prawej, trójpoziomowego złamania kości podudzia prawego, złamania kłykcia przyśrodkowego kości udowej lewej, rany szarpanej okolicy kolana lewego, ogólnego potłuczenia ciała.

Trwały chirurgiczny uszczerbek na zdrowiu powoda K. S. wynosi:

- ubytek kości czaszki o średnicy 3,5cm, - to uszkodzenie wg punktu 3b Tabeli- na 10%.

- szpecąca blizna potylicy schodząca na kark osoby o słabym owłosieniu - trwały uszczerbek nią spowodowany wg punktu 19a na 3%,

- szpecąca blizna przedniej powierzchni kolana (nie dająca zaburzeń funkcji stawu), uszczerbek nią spowodowany przez analogię wg punktu 19a na 1%.

Z przyczyn chirurgiczno - neurochirurgicznych trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł łącznie **14%**.

Zakres cierpień powoda spowodowany obrażeniami neurochirurgicznymi jest duży.

Mimo, że neurochirurgiczne skutki wypadku wygoiły się to pozostawiły po sobie trwały uszczerbek na zdrowiu. Pozostały ubytek kości jest ukryty pod tkankami karku i nie podlega uzupełnieniu. Pozostałe blizny, są

widoczne i szpecące, jednak wobec pozostałych uszkodzeń ciała powoda są mniej istotne. Obrażenia chirurgiczno-neurochirurgiczne nie powodują ograniczenia aktywności życiowej powoda. U powoda nie występuje niezborność ruchów ani niedowład. U powoda występuje oczopląs i uszkodzenie psychiki (zespół psychoorganiczny). Obrażenia głowy powoda nie są przyczyną ograniczenia jego sprawności fizycznej.

Doznane w młodości urazy oraz występujące schorzenia (powód cierpiał na nadciśnienie tętnicze i na miażdżycę tętnic kończyn dolnych, a w młodości doznał złamania obojczyka i wstrząśnienia mózgu) nie mają wpływu na aktualny stan zdrowia powoda.

Miażdżycę tętnic, na którą powód cierpi od 2014 mogła pogorszyć ukrwienie kończyn dolnych, co mogło negatywnie wpłynąć na procesy gojenia i wynik końcowy leczenia zmian urazowych powoda. Największym problemem przy obecnej niesprawności kończyn dolnych powoda jest obecnie jego nadwaga, która wpływa na przeciążenie kończyn dolnych, przemieszczanie się oraz bardzo istotnie utrudnia jakąkolwiek pomoc świadczoną powodowi przez jego szczupłą i niepełnosprawną żonę. Z punktu widzenia neurochirurgicznego rokowania na przyszłość powoda byłyby dobre, ale przy uwzględnieniu otyłości, nadciśnienia i zaburzonego krążenia tętniczego - ogólnie są niepewne.

Skutki urazu prawego podudzia, gdzie złamanie było wyjątkowo skomplikowane, a dodatkowo powikłane zakrzepicą żylną i obecnym aktywnym zespołem pozakrzepowym - są trudne do oceny i niepomyślne.

Powód miał leczone obrażenia chirurgiczne i neurochirurgiczne bezpłatnie- w państwowych placówkach opieki zdrowotnej. Powód został wypisany do domu w dniu 06.10.2016 i w tej dacie obrażenia chirurgiczne i neurochirurgiczne były już wygojone. Kosztów na leczenie obrażeń z zakresu neurochirurgii powód nie ponosił.

/dowód: dowód: opinia biegłego neurochirurga R. K. k.519-523 wraz z opinią uzupełniającą k.574/

W wypadku u powoda doszło do urazów ortopedycznych :

- wielomiejscowego złamania kości podudzia prawego z trójpoziomowym złamaniem kości piszczelowej, złamaniem trzonu kości strzałkowej, złamaniem kostki przyśrodkowej, uszkodzeniem więzozrostu piszczelowo strzałkowego;
- złamania przestawnego kłykcia przyśrodkowego kości udowej lewej;
- rany szarpanej kolana lewego z częściowym uszkodzeniem więzadła pobocznego piszczelowego;
- złamania górno - przyśrodkowego rzepki lewej;

W. złamanie kości podudzia prawego z trójpoziomowym złamaniem kości piszczelowej, złamaniem trzonu kości strzałkowej, złamaniem kostki przyśrodkowej, uszkodzeniem więzozrostu piszczelowe, strzałkowego skutkuje 6 % trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.

Długotrwały charakter uszczerbku wynika z istnienia stawów rzekomych kości podudzia prawego jak również z powikłań zapalnych kości.

Wszystkie te uszkodzenia znajdują się w obrębie stawu kolanowego, a ich skutkiem są dolegliwości bólowe i dysfunkcja kolana prawego.

Powód cierpi na otyłość, przy czym przyrost masy ciała nastąpił w okresie powypadkowym z powodu braku możliwości poruszania się.

Otyłość w przypadku powoda może wpływać na usprawnianie i możliwości poruszania się powoda o kulach, ale pozostaje bez wpływu na ortopedyczne skutki wypadku (gojenie się złamań, wysokość uszczerbku czy opiekę osób trzecich). Aktualne wyniki Tomografii Komputerowej wskazują , że powód może poruszać się o kulach bez obciążania kończyny dolnej prawej.

Poruszanie się na wózku inwalidzkim zamiast chodzenia o kulach bez obciążania (...), ma wpływ negatywny na ogólną sprawność organizmu.

Od lipca 2017 r. u powoda doszło do zakażenia i wycieku z przetoki po stronie przednio - przyśrodkowej stawu skokowego prawego .

Złamanie podudzia prawego z niewygojonym kostnie złamaniem strzałki i niepełnym zrostem nasady dalszej kości piszczelowej, a także koślawe ustawienie 1/4 dalszej kości podudzia i szpary stawowej stawu skokowego, połączone z deformacją kostną kostki przyśrodkowej i powierzchni stawowych stawu skokowego wpływają na znaczny uszczerbek na zdrowiu. Znaczne ograniczenie ruchomości stawu skokowego, ze względu na stwierdzone deformacje oraz powikłania w postaci zapalenia kosek {przetoka} oraz stawów rzekomych dały podstawę do określenia przez biegłego uszczerbku o charakterze długotrwałym na poziomie 35%.

Biegły ortopeda określił jako łączny uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości **41%**.

Brak zrostu i koślawe ustawienie zarówno kości podudzia jak i stawu skokowego prawego nie pozwala na obciążenie kończyny dolnej. U powoda do rozważenia jest reoperacja polegająca na usunięciu dotychczasowego zespolenia, poprawie ustawienia stawu i powtórny usztywnieniu stawu.

U powoda w okresie do 2 miesięcy występowały dolegliwości bólowe o znacznym nasileniu.

Powód do czasu przyjęcia do ośrodka rehabilitacyjnego {11.12.2016} był osoba całkowicie leżącą.

Brak zrostu i koślawe ustawienie zarówno kości podudzia jak i stawu skokowego prawego nie pozwala na jego obciążenie. Do rozważenia pozostaje reparacja polegająca na usunięciu dotychczasowego zespolenia, poprawie ustawienia stawu i powtórny zespoleniu lub usztywnieniu stawu. Możliwość operacji uzależniona od stanu zapalenia grobowcowego.

Obecnie brak przeciwwskazań ortopedycznych do chodzenia o kulach, ale z odciążeniem kończyny dolnej.

U powoda występuje znaczne ograniczenia poruszania się będące wynikiem złamań oraz powikłań leczenia kości podudzia prawego. Urazy w obrębie kolana lewego są wygojone z dolegliwościami bólowymi powysiłkowymi. Rokowania co do przywrócenia sprawności kończyny dolnej prawej są złe.

Powód od wypadku do września 2018 r. przyjmował leki p/zakrzepowe-C. o.04, X. - miesięcznie ok. 120 zł, leki p/bólowe od wypadku do dnia dzisiejszego średnio 1 x dziennie D. 25zł -30 zł/miesiąc, osteogenon od wypadku do dnia dzisiejszego 20 zł/miesiąc;

Do poruszania powód używał 2 kul łokciowych - 70 zł

Powód wymagał i nadal wymaga pomocy osób trzecich w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych jak: kąpiel i utrzymanie higieny, ubierania i rozbierania się, sporządzania posiłków, utrzymania porządku, załatwiania spraw poza domem.

W okresie od 6 października do 11 grudnia 2016 roku powód wymagał pomocy w wymiarze 4 godzin dziennie , a od 22 grudnia 2016 roku 2 godzin dziennie . Zmiana opatrunków dokonywana była we własnym zakresie.

Powód wymagał opieki specjalistycznej i rehabilitacji we własnym zakresie.

Powód nadal wymaga leczenia ortopedycznego i rehabilitacyjnego, które może być prowadzone w ramach NFZ.

/dowód: opinia biegłego ortopedy traumatologa J. B. k.595-599, wraz z opinią uzupełniająca 677-678,k.888/

Powód podczas wypadku drogowego z dnia 28 sierpnia 2016 roku nie doznał obrażeń w zakresie narządów laryngologicznych (uszy, nos, gardło, krtań), a stwierdzone u powoda uszkodzenie słuchu typu przewodzeniowego, charakterystyczne dla patologii ucha środkowego nie pozostają w związku przyczynowo- skutkowym z wypadkiem, a spowodowane jest wysiękowym zapaleniem ucha środkowego, chorobą samoistną, nierozpoznaną i niewłaściwie leczoną w poradni laryngologicznej.

/dowód: opinia biegłego laryngologa W. S. k.680-686, opinia uzupełniająca – k. 761-762/

Powód, w następstwie przebytego w dniu 28.08.2016r. wypadku stał się osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym z uwagi na upośledzenie narządu ruchu. Wskutek skomplikowanego złamania kości podudzia prawego, uszkodzenia lewego stawu kolanowego oraz powikłania w postaci zapalenia kości z czynną przetoką w obrębie podudzia prawego, powód porusza się z trudnością o dwóch kulach (nie może obciążać jednej nogi), bądź korzysta z wózka inwalidzkiego.

Niepełnosprawność ruchowa jest u niego potęgowana z jednej strony znaczną nadwagą, z drugiej zaś odczuwanymi zawrotami głowy, które pozostają prawdopodobnie w związku z pourazowym uszkodzeniem mózdzku.

(...) krwotoczne w prawej półkuli mózdzku, będące następstwem wypadku z sierpnia 2016r., wymagało leczenia neurochirurgicznego, a jego pozostałością jest ognisko malacyjne (blizna).

K. S. posiada wykształcenie zawodowe oraz wyuczony zawód murarza. W przeszłości wykonywał różnego rodzaju prace fizyczne, także ciężkie, które wymagały pełnej sprawności narządu ruchu.

W chwili obecnej niemożność sprawnej pionizacji ciała, a przede wszystkim przemieszczania się bez zaopatrzenia ortopedycznego powodują, że powód jest niezdolny do świadczenia pracy, która byłaby odpowiednia do poziomu posiadanych przez niego kwalifikacji, w tym także w wyuczonym zawodzie murarza.

Obecnie K. S. jest całkowicie niezdolny do pracy, co oznacza, że nie jest w stanie wykonywać jakiegokolwiek pracy w standardowych warunkach. Co więcej, w chwili obecnej jest uznany za osobę o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Z kolei, niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację. j

Stwierdzona przez lekarza ortopedę ewentualna konieczność poddania się przez powoda kolejnej operacji - pod warunkiem wyleczenia przewlekłego zapalenia kości - stworzy szansę na poprawę sprawności fizycznej powoda w przyszłości. Można zatem przypuszczać, że powód w pewnym stopniu będzie mógł odzyskać zdolność do pracy zarobkowej, chociaż zdaniem biegłego, jest to mało prawdopodobne.

Stan zdrowia powoda w okresie przed wypadkiem z sierpnia 2016r. nie ograniczał zdolności powoda do pracy jako takiej, za wyjątkiem profilaktycznego przeciwwskazania do ciężkiej pracy fizycznej, natomiast lżejsze prace fizyczne o charakterze produkcyjnym, usługowym i handlowym - po przyuczeniu stanowiskowym - powód mógł wykonywać.

Obecnie obserwowana niezdolność K. S. do pracy, w ocenie biegłego z pulmonologa, medycyny pracy, jest następstwem jedynie urazów doznanych podczas wypadku z dnia 28.08.2016r.

/dowód: opinia biegłego medycyny pracy, chorób wewnętrznych, pulmonologa i toksykologa J. G. k.648-653/

W wyniku wypadku powód doznał urazów neurologicznych w postaci: encefalopatii pourazowej z objawami uszkodzenia kilku funkcji sprawności mózgu w postaci bólów, zawrotów głowy, upośledzenia funkcji poznawczych w zakresie pamięci i koncentracji cech zespołu mózdkowego w postaci oczopląsu zaburzeń kontroli układu równowagi.

Powód w dniu zdarzenia 28.08.2016 roku doznał urazu wielonarządowego w tym czaszkowo- mózgowego ze stłuczeniem mózgdzku. W związku z przebyтым uszkodzeniem układu nerwowego u powoda występuje uszczerbek na zdrowiu wysokości 30% zgodnie z pkt 9 c w załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 poz. 1974 Zakres odczuwanych dolegliwości z przyczyn neurologicznych w okresie szpitalnym był znaczny, a w okresie poszpitalnym umiarkowany.

Z przyczyn neurologicznych uszczerbek na zdrowiu traktować należy jako (trwały).

Powód po zdarzeniu wymaga pomocy osób trzecich. Nie jest zdolny do samodzielnej egzystencji.

Deficyt neurologiczny związany jest bezpośrednio ze zdarzeniem z dnia 28.08.2016 roku.

Średni koszt zakupu leków oceniać należy na około 50 zł / miesiąc. Powód wymaga pomocy osób trzecich w lokomocji poza domem, pomocy przy czynnościach higieny np. kąpanie, realizacji spraw poza domem, przy czym czynności te nie wymagają wyspecjalizowanego personelu. Powód wymaga okresowych kontroli neurologicznych 1 x na 6 miesięcy.

Biegły z zakresu neurologii stoi na stanowisku, że uraz głowy okolicy potylicznej może powodować uszkodzenia węchu i w ocenie biegłego ewentualne zaburzenie mięśni się w zdiagnozowanej encefalopatii pourazowej.

/dowód: opinia biegłego neurologa M. K. k.665-667, wraz z opinią uzupełniającą k.767-769/

Od wypadku K. S. był osobą całkowicie uzależnioną od opieki innych osób, Leżącą kaleką, co najwyżej poruszającą się na wózku inwalidzkim. Nie był w stanie samodzielnie wstać z łóżka. Samodzielnie potrafił jedynie usiąść. Nie chodził, sam nie potrafił przybrać pozycji pionową, nie zrobił kroku. Ma zawroty głowy, omdlenia. Trzeba mu pomagać przy wykonywaniu większości czynności dnia codziennego. Powód wymaga pomocy przy myciu, podawaniu leków pielęgnacji, przygotowaniu i podawaniu posiłków, sprzątaniu, zakupach, wizytach u lekarzy, załatwianiu wszelkich spraw. Dopiero od niedawna może w ograniczonym bardzo zakresie poruszać się o kulach ale bez obciążania kończyny dolnej prawej.

Przed wypadkiem powód leczył się na miażdżycę żył i nadciśnienie. Leczył się u chirurga naczyniowego i z tego powodu posiadał orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności. Niezależnie od występowania tych schorzeń powód do dnia wypadku był osobą samodzielną, zdrową i sprawną fizycznie. W dniu wypadku powód był zatrudniony i pracował fizycznie w Zakładzie (...) w S. jako pracownik gospodarczy (praca fizyczna) - jeździł śmieciarką, układał kostkę brukową, wykonywał różne prace na majątku komunalnym. Powód przed wypadkiem był osobą samowystarczalną, nie potrzebował żadnej opieki ze strony osób trzecich. Od wypadku wszystko uległo zmianie, powód stał niesamodzielną i zależny, cały czas wymaga pomocy osób trzecich (obecnie w ciągu dnia ok. 2-3 godzin), m.in. przy kąpaniu, przygotowywaniu posiłków, załatwianiu różnego rodzaju spraw np. wizyta u lekarza. Jest w stanie sam się ubrać. Powód cierp na silne zawroty głowy, potrójne widzenia. Na co dzień we wszystkim pomaga powodowi jego żona, ewentualnie korzysta również z pomocy sąsiadki. Powód nadal korzysta z basenu i kaczki. Mieszkanie w którym powód aktualnie mieszka z rodziną jest w bardzo złym stanie, nie nadaje się nawet do remontu, nie posiada łazienki.

Przed wypadkiem powód był jedynym żywicielem rodziny, a jego zarobki miesięczne wynosiły nawet 2000 złotych z nadgodzinami.

Dzieci powoda mają 10 i 15 lat. Przed wypadkiem powód uprawiał sport (piłkę nożną), angażował się w opiekę nad dziećmi, aktywnie uczestniczył w życiu rodzinnym. Aktualnie rokowania co do powrotu powoda do zdrowia są złe

Powód przyjmuje bardzo dużą ilość leków, leki zmieniają się bardzo często, bardzo często, praktycznie się nie porusza, co spowodowało u niego znaczną nadwagę. Przed wypadkiem ważył ok. 90 kg, obecnie 120 kg. Wypadek spowodował, że powód nie jest w stanie aktywnie zająć się dziećmi. Powód pomaga młodszemu synowi w nauce ale częściej to on korzysta z pomocy dzieci.

Od wypadku powód nie pracuje, utrzymuje się z renty z ZUS przyznanej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (w wysokości 878 złotych przyznana do 29 lutego 2020 roku).

/dowód: zeznania świadka: D. S. - k. 366-369 zeznania powoda K. S. k.732-738,k.958-959 verte, zeznania świadka J. P. k.731-732 /

Powód zatrudniony był w Miejskim Zakładzie (...) w S. od dnia 2 grudnia 2015 roku do dnia 30 sierpnia 2016 roku. Z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1.356,36 złotych netto.

/zaświadczenia wydane przez (...) k. 549 - 550/

Powód jest całkowicie niezdolny do pracy. Data powstania całkowitej niezdolności do 28 sierpnia 2016 roku. Aktualnie pobiera rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z ZUS w wysokości 878,12 złotych. Renta przysługuje powodowi do 29.02.2020 roku. U powoda stwierdzono znaczny stopień niepełnosprawności datowany od 8 grudnia 2016 roku.

/dowód: zaświadczenie ZUS – k.551; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k.554; decyzja – k.556-557; orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k.558-559/

Powód nadal ciągu cierpi na przewlekłe owrzodzenie kończyny dolnej prawej, z miejsca owrzodzenia wycieka treść ropna, noga szczypie. Z powodu owrzodzeń powód był wielokrotnie hospitalizowany na oddziale dermatologicznym. N. się wrzodzące rany wymagają od powoda zmiany (co 3-4 dni) specjalistycznych opatrunków. Powód cierpi na oczopląs, bóle i zawroty głowy, zaburzenia równowagi, omdlenia. W wyniku wypadku u powoda doszło do utraty węchu i smaku, będących konsekwencją powypadkowego krwiaka mózdzku. Stan neurologiczny powoda jest nadal poważny.

Po zdarzeniu powód stał się zależny od innych, ma problemy z pamięcią , stał się bardzo nerwowy, odczuwa silne przygnębienie, czuje się bezsilny wobec swojego stanu zdrowia i uzależnienia od innych.

Powód jest osobą ubogą. W jego mieszkaniu nie ma łazienki, ani ubikacji. Powód myje się w misce z wodą, którą trzeba napęłnić, a następnie opróżnić. Ubikacja znajduje się w podwórzu. Powód korzysta z pomocy niepełnosprawnej (jednoręcznej) żony.

Miesięcznie na leki powód wydaje około 250 złotych.

(...) opatrunki na owrzodzenia są drogie, maść kosztuje 40 złotych i wystarcza na 2 tygodnie. Na miesiąc powód potrzebuje dwóch takich maści. Do tego dochodzą opatrunki gazowe 10 sztuk około 10 złotych. Jeden opatrunek wystarcza na jeden dzień.

Od grudnia 2019 roku powód zaprzestał przyjmowania leków przeciwzakrzepowych, ale w dalszym ciągu wymaga kontroli przeciwzakrzepowej. W przypadku powoda zalecany jest ruch, który z kolei uniemożliwia stan jego narządów ruchu i towarzysząca temu otyłość. Powód w dalszym ciągu pozostaje pod opieką ortopedy i chirurga.

Na wizyty do lekarzy (chirurga i ortopedy) powód dojeżdża prywatnie wynajętym, autem, rzadko karetką. Za dojazd do P. powód płaci 50 złotych w obie strony, do B. 80 złotych, do Ł. 130-150 złotych, (w tym mieszczą się już koszty paliwa).

Wizyty u ortopedy odbywają się raz na miesiąc/raz na dwa miesiące. Z uwagi na owrzodzenia powód raz w miesiącu jest zmuszony do wizyt u lekarza chirurga; bez wygojenia ran nie jest możliwe usunięcie śrub z kończyny.

/dowód: zeznania świadka: D. S. - k. 366-369 zeznania powoda K. S. k.732-738,k.958-959 verte; zdjęcia prawej nogi – k. 750-752/

Przed wypadkiem powód zamiennie zażywał leki takie jak: B., C., L., C., N., C.. Po wypadku doszło miesięczne dodatkowe wydatki obejmują pozostałe lekarstwa, środki przeciwbólowe, opatrunkowe i higieniczne. Miesięczny ich koszt to co najmniej 300 złotych.

/dowód: zeznania świadka: D. S. - k. 366-369; faktury - k. 243-296/

Powstała u powoda zakrzepica żył głębokich prawej kończyny dolnej jest następstwem wypadku z dnia 28 sierpnia 2016 roku. Doznany z tego tytułu trwały uszczerbek na zdrowiu biegły z zakresu chirurgii naczyniowej określił na **15 %**. Dolegliwości naczyniowe w perspektywie czasu będą się pogłębiać.

/opinia biegłego – k. 905-9010

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Istota ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprowadza się więc do tego, że w sytuacji zaistnienia szkód określonych w § 2 powołanego przepisu, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

W myśl art. 34 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz.392). z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia

Zgodnie z art. 35 powołanej wyżej ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Art. 36 ust. 1 stanowi, iż odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej, której przekroczenie w okolicznościach niniejszej sprawy nie wchodzi w grę.

Zgodnie z art. 19 tejże ustawy poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Wobec powyższego pośrednią podstawą roszczenia powódki do pozwanego jest art. 436 § 1 k.c. Z przepisu tego wynika, iż samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzona komukolwiek przez ruch tego pojazdu, chyba, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za która nie ponosi odpowiedzialności. Odpowiedzialność samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego, który wyrządza szkodę pieszemu jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka. W związku z powyższym powódka zobowiązana była udowodnić odniesioną przez siebie szkodę i związek przyczynowy między zdarzeniem a szkodą.

Mimo odpowiedzialności na zasadzie ryzyka należy jednak przyznać, że w sprawie niniejszej również wina sprawcy wypadku jest niewątpliwa.

W przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu ciała lub wywołaniu rozstroju zdrowia szczegółowe uregulowanie w zakresie przesłanek odpowiedzialności sprawcy z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia zawierają art. 444 § 1 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. Wobec powyższego również te przepisy są podstawą roszczenia powódki.

W świetle pierwszego z tych przepisów, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Przesłankami odpowiedzialności sprawcy szkody są więc po pierwsze spowodowanie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (a więc szkoda na osobie), po drugie zaś będąca następstwem powyższego szkoda majątkowa w postaci różnego rodzaju kosztów poniesionych w wyniku doznania przez poszkodowanego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Roszczenie to przysługuje co do zasady tylko poszkodowanemu, czyli osobie, która doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na skutek zdarzenia, za które odpowiedzialność ponosi inna osoba.

Uszkodzenie ciała w rozumieniu art. 444 § 1 k.c. polega na naruszeniu integralności fizycznej człowieka (np. rany, złamania). Naruszenie to może dotyczyć nie tylko samej powłoki cielesnej, ale również tkanek oraz narządów wewnętrznych (uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia, natomiast w rozumieniu tegoż przepisu, wyraża się w zakłóceniu funkcjonowania poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. zatrucie, nerwica, choroba psychiczna). Jest oczywiste, iż często to samo zdarzenie może wywołać zarówno uszkodzenie ciała, jak i rozstrój zdrowia.

W rozpoznawanej sprawie powód na skutek wypadku z dnia 28 sierpnia 2016 roku doznał naruszenia integralności fizycznej polegającej przede wszystkim na urazie głowy z ogniskowym, krwotocznym stłuczeniem mózgu w prawym płacie mózdzku, krwawienia śródczaszkowego, wieloodłamowego złamania kości podudzia prawego, złamania trójpoziomowego kości piszczelowej prawej, złamania trzonu kości strzałkowej prawej, złamania kostki przyśrodkowej prawej, uszkodzenia stawu kolanowego lewego z raną szarpaną i kłykcia przyśrodkowego uda lewego z pierwotnym ubytkiem części kłykcia, uszkodzenia więzozrostu piszczelowo-strzałkowego dalszego prawego, oraz aparatu więzadłowego, a także urazu wielonarządowego, zakrzepicy żył głębokich które to uszkodzenia spowodowały istotne dysfunkcje uniemożliwiające powrót do zdrowia sprzed wypadku. Skutkiem tych obrażeń jest między innymi brak sprawności ruchowej, niemożność samodzielnej egzystencji, encefalopatia pourazowa i zakrzepica żył głębokich. Powołani w toku procesu biegli ocenili, że na skutek wypadku z dnia 28 sierpnia 2016 roku powód doznał łącznie 100 % (stuprocentowego) uszczerbku na zdrowiu). Spełniona więc została pierwsza z określonych w art. 444 § 1 k.c. przesłanek.

W związku z powyższym pozostała do ustalenia kwestia, czy i w jakim zakresie żądana przez powoda kwota stanowić będzie odpowiednie zadośćuczynienie.

Przesłanki zasądzenia na rzecz powoda zadośćuczynienia, określa art. 445 § 1 k.c. Zgodnie z powyższym przepisem w wypadkach przewidzianych w ustawie sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Jest to roszczenie fakultatywne, którego zasądzenie zależy od uznania i oceny Sądu konkretnych okoliczności sprawy. Zadośćuczynienie z art. 445 k.c. ma więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc winna być utrzymana w rozsądnych granicach. (wyrok SN z dnia 22 marca 1978 r. IV CR 79/78). Winna więc, jak stanowi przepis, być to kwota „odpowiednia”. Dla oceny, czy określona suma jest „odpowiednim”, w rozumieniu art. 445 § 1 k.c., zadośćuczynieniem za doznaną krzywdę, decydujące znaczenie ma charakter i rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Nie bez znaczenia jest też szeroko rozumiana sytuacja życiowa w jakiej znajduje się poszkodowany. Na ocenę tą nie ma natomiast wpływu sytuacja - w szczególności majątkowa - sprawcy szkody (wyrok SN z dnia 7 października 1998 r. I CKN 419/98).

W art. 445 k.c. chodzi o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w zw. z cierpieniami fizycznymi i ich długotrwałość). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość, wiek poszkodowanego. W konkretnych sytuacjach musi to prowadzić do uogólnień wyrażających zakres doznanej przez poszkodowanego uszczerbku niemajątkowego.

W ocenie Sądu doznana na skutek wypadku krzywda uzasadnia uwzględnienie powództwa w całości (odliczeniu podlegała jedynie kwota 3.000 złotych zasądzona powodowi w postępowaniu karnym tytułem częściowego zadośćuczynienia) jako odpowiedniej tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (z uwzględnieniem wcześniej dobrowolnie wypłaconych przez pozwanego kwot). Na szwank wystawione zostało najważniejsze dobro powoda – jego zdrowie. We wcześniejszej części uzasadnienia szczegółowo opisano skutki wypadku dla życia i funkcjonowania powoda od wypadku do chwili zamknięcia rozprawy. Co więcej skutki te rozciągać się będą na dalsze życie powoda. Po wypadku powód stał się osobą zależną od innych osób. Pozbawioną wielu przyjemności życia, z których korzystał przed wypadkiem. Przed wypadkiem mimo pewnych schorzeń był jednak osobą w pełni sprawną, zdolną do pracy, uprawiającą sport. Był aktywny życiowo. Pracował i normalnie funkcjonował. Aktualnie utracił radość życia, nic go nie cieszy, skupia się na ograniczeniach swojego organizmu. Aktualnie diametralnie zmienił się sposób jego codziennego funkcjonowania.

Zakres cierpień psychicznych powoda jest bardzo duży. Jego podstawową przyczyną jest świadomość daleko idących ograniczeń życiowych spowodowanych kalectwem w tym przede wszystkim ograniczeniem sprawności i samodzielności.

Wszystkie te okoliczności pozwalały na uwzględnienie roszczenia o zadośćuczynienie w całości.

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (np. przejazdów, prywatnych wizyt lekarskich).

Powód w toku procesu wykazał szereg wydatków, które poniósł na koszty leczenia, dojazdu do lekarzy, prywatne wizyty, leki i rehabilitację.

Mając na uwadze, że powód domagała się również renty z tytułu zwiększonych potrzeb należało rozgraniczyć wydatki powoda na te objęte rentą i te, które nie mieściły się zakresie żądania renty. I tak w zakresie odszkodowania znalazły się koszty opieki nad powodem z okresu przed marcem 2018 roku, a także wydatki na leki i dojazdy z okresu przed marcem 2018 roku. Od marca 2018 roku wydatki obejmujące koszty leków, dojazdów do lekarzy, koszty wizyt lekarskich, a także koszt bieżącej opieki nad powodem znalazły swój wyraz w zasądzonej rencie z tytułu zwiększonych potrzeb.

Część z wydatkowanych kwot wynika z zeznań świadków i samego powoda, w znacznej mierze zostały też poparte złożonymi do akt sprawy rachunkami. Wydatkowane kwota w większości nie budzą wątpliwości w świetle wniosków opinii biegłych. Ponadto zeznania świadków potwierdzają potrzebę jak i częstotliwość dowożenia powoda w różne miejsca na wizyty lekarskie i w celu załatwiania innych spraw związanych z leczeniem. Gdyby nie wypadek większości tych podróży nie trzeba by było odbywać.

Roszczenie o zwrot koszty opieki za okres miniony, to jest sprzed daty wytoczenia powództwa może opierać się, w zależności od okoliczności faktycznych, na dwóch różnych podstawach prawnych, to jest podstawie z art. 444 § 1 lub z art. 444 § 2 k.c.

Jeśli zostanie wykazana konieczność opieki oraz faktyczne jej wykonywanie (jak to ma miejsce w rozpoznawanej sprawie) to należy się za okres sprawowania opieki renta z tytułu zwiększonych potrzeb oparta na art. 444 § 2 k.c. Przyznanie renty nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki. Okoliczność, że domownicy sprawowali opiekę nad poszkodowanym nie pozbawia go prawa żądanie zwiększonej z tego tytułu renty (por. Komentarz do Kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Zobowiązania, tom 1, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1996, str. 362).

Rozstrzygając zasadność roszczenia o dotyczącego kosztów opieki nad powodem należy wskazać, że kształtowało się ona w następujący sposób:

2016	dni	h/dzień	stawka h		
07.10-31.10	25	4	10	1000	
XI	30	4	10	1200	
01.12.-11.12.	11	4	10	440	
12.12-31.12	20	2	10	400	
2017					
I	31	2	10	620	
II	28	2	10	560	
III	31	2	10	620	
IV	30	2	10	600	
V	31	2	10	620	
VI	30	2	10	600	
VII	31	2	10	620	
VIII	31	2	10	620	

IX	30	2	10	600	
X	31	2	10	620	
XI	30	2	10	600	
XII	31	2	10	620	
2018					
01.01-31.01	31	2	10	620	
01.02-12.02	12	2	10	240	
	494		(...)		

Za okres do marca 2018 roku wartość opieki wyniosła 11.200 złotych. Mając na uwadze, że pozwany wypłacił z tego tytułu kwotę 9.000 złotych zasądzeniu podlegała kwota 2.200 złotych.

Należy jeszcze uzupełnić, że określając wartość wymaganej opieki nad powodem należało podjąć próbę wyceny świadczeń opiekuńczych sprawowanych przez osoby najbliższe powoda. Czynności te z jednej strony mają charakter zwykłych czynności życia codziennego, które mogą być świadczone przez osoby nie posiadającego szczególnego wykształcenia ani doświadczenia (pranie sprzątanie, przygotowywanie i podawanie posiłków). Z drugiej zaś obejmują czynności o charakterze opieki pielęgniarskiej i rehabilitacyjnej (masowanie, oklepywanie, smarowanie kremami i maściami, czynności zmierzające do zapewnienia codziennej toalety). Te drugie są usługami mieszczącymi się w zakresie świadczonego przez wykwalifikowany personel Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej. Stawki tych usług są wyższe niż stawki wynagrodzeń osób nie posiadających tego rodzaju kwalifikacji. Należy przy tym zwrócić uwagę, że nie są znane wysokości tych stawek świadczonych w miejscu zamieszkania powoda. Pozwany zakwestionował w ogóle możliwość stosowania jakichkolwiek stawek w sytuacji kiedy powód nie płacił najbliższemu za opiekę. Strona powodowa nie przedstawiła jakie stawki w zakresie usług opiekuńczych obowiązują na terenie S..

Strona powodowa zaproponowała kwotę 10 złotych za godzinę i w ocenie Sądu stawka ta jest na tyle niska, że nie wymaga dodatkowego uzasadnienia zasadność jej naliczenia. Jest to wartość znacznie niższa niż wartość stawki opartej na wartości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w gospodarce narodowej.

Przyjęcie takiej stawki oznacza, że w świetle opinii biegłych i w świetle zeznań powoda i świadków zakres niezbędnej opieki w minimalnym zakresie wskazany został w opinii biegłego ortopedy.

Na wysokość odszkodowania złożyły się jeszcze wydatki wskazane przez powoda w punkcie 3 żądania pozwu. Faktury potwierdzające te wydatki znajdują się na kartach 243-282 akt sprawy. Analiza tych wydatków w przez pryzmat wniosków wynikających z opinii biegłych nakazywała odliczenie kwoty 145,54 złotych jako wydatków niezwiązanych ze skutkami wypadku. Suma zatem wykazanych wydatków to 4.761,13 złotych. Pozwany w toku likwidacji pokrył wydatki na leki w łącznej kwocie 1086,32 złotych. Po uwzględnieniu zatem wskazanych wartości należało zasądzić odszkodowanie w kwocie 16.939,27 złotych (w tym 2.200 złotych kosztów opieki).

Stosownie do treści art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia odpowiedniej renty. Powód żądał zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Żądanie w tym zakresie sformułowano w pozwie jako kwotę 1587 złotych miesięcznie. Rozpoznając żądanie zabezpieczenia sąd uwzględnił kwotę 1.500 złotych miesięcznie, jednakże w toku postępowania wartość ta została zweryfikowana przede wszystkim w zakresie kosztów niezbędnej opieki nad powodem. Zakres tej opieki wynika z opinii biegłego i wynosi 2 godziny dziennie. W konsekwencji należało uwzględnić z tego tytułu kwotę 600 złotych. Ponadto miesięczna wartość wydatków na leki wynikająca z opinii biegłych, a także z załączonych faktur kształtuje się na przeciętnym poziomie 250 złotych (znaczące w tym są koszty opatrywania prawej nogi). Dochodzą do tego koszty dojazdów w kwocie 125 złotych miesięcznie i kwota 100 złotych kosztów wizyt u neurologa, które wynoszą 200 złotych raz na dwa miesiące. Łącznie 1075 złotych.

Podkreślić należy, że dla oceny zasadności renty z tytułu zwiększonych potrzeb istotne jest jedynie powstanie nowej zwiększonej w stosunku do sytuacji sprzed wypadku i pozostającej z nim w adekwatnym związku przyczynowym potrzeby, której zaspokojenie generuje nowe, zwiększone wydatki, nie jest zaś istotne czy i w jaki sposób poszkodowany będzie faktycznie te potrzeby zaspokajał.

Także Sąd Najwyższy w licznych orzecznictwie dotyczącym tego zagadnienia wskazuje, że przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi wydatki z tym związane. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb, jako następstwo czynu niedozwolonego (por. wyrok SN w sprawie II CR 670/63 OSPiKA 1964 z. 10, poz. 216; wyrok SN z dnia 11 marca 1976 r. w sprawie IV CR 50/76 /OSNCP 1977 z. I, poz. 11).

Poczyniona przez Sąd ocena uwzględnia również powołaną regulację wynikającą z art. 322 k.p.c. zgodnie, z którą jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Stosownie do treści art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia odpowiedniej renty. Powód żądał również zasądzenia renty z tytułu utraty zdolności zarobkowania na poziomie sprzed wypadku.

Roszczenie to należało uznać za uzasadnione. W tym zakresie zachowują aktualność wszystkie ustalenia poczynione na etapie wydawania postanowienia o zabezpieczeniu tego roszczenia. Powód jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a stan ten jest następstwem zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2016 roku. Przed wypadkiem powód osiągał dochody w wysokości minimalnego wynagrodzenia – 1.356,36 złotych. Aktualnie, pobiera rentę w wysokości 878,12 złotych. Roszczenie powoda należało uznać za uzasadnione w zakresie kwoty 652 złotych miesięcznie, która wynika z różnicy pomiędzy wysokością minimalnego wynagrodzenia w gospodarce a wartością otrzymywanej renty. Drobna modyfikacja dokonana w punkcie 4 wyroku wynika z błędów rachunkowych zgłoszonego żądania. Powód jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i gdyby nie wypadek, jego możliwości zarobkowe kształtowałyby się na poziomie przynajmniej minimalnego wynagrodzenia. Znaczny stopień niepełnosprawności u powoda powstał po dacie wypadku i był spowodowany głównie upośledzeniem narządu ruchu.

Obliczając wartość odszkodowania żadanego w punkcie 5 pisma rozszerzającego powództwo z k. 545 i 847 dotyczącego utraconych dochodów należało dokonać następujących obliczeń uwzględniających zmieniającą się wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

wrzesień - grudzień 2016	styczeń - grudzień 2017	styczeń - lipiec 2018	
--------------------------	-------------------------	-----------------------	--

(...),90	(...),21	(...),30	
(...),98	901,40	668,40	
(...),00	220,90	(...),08	
(...),98	(...),18	878,12	
Suma (...),86	(...),40	878,12	
	(...),39	878,12	
	(...),30	878,12	
	(...),11	Suma (...),26	
	(...),11		
	(...),30		
	(...),11		
	(...),30		
	(...),11		
	Suma (...),82		
4 x min. W. 2016	12 x min. W.. 2017	7 x min. wynagr. 2018	
(...),69	(...),48	1530,00	
(...),76	(...),76	(...)	
			wysokość odszkodowania:
917,90	(...),94	(...),74	(...),58

Powód przed wypadkiem pracował i zarabiał. Żądanie renty i odszkodowania z tytułu utraty zdolności do pracy skonstruował w oparciu o wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę. Roszczenie w całości okazało się uzasadnione.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o Ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (art. 14 ust. 2).

W niniejszej sprawie o odsetkach orzeczono licząc wskazane terminy od dnia doręczenia pozwanemu odpowiedniego żądania w tym zakresie, zresztą okres odsetkowy nie był kwestionowany.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. uznając, że powód uległ tylko co do nieznacznej części swojego żądania. Koszty procesu zostały przez powoda prawidłowo wyliczone w przedstawionym zestawieniu kosztów (k. 948).

W pozostałym zakresie o kosztach orzeczono na podstawie art. 113. ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator (powód była zwolniona od kosztów sądowych), sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 12.605 złoty jako nieuiszczoną opłatę sądową należną od uwzględnionej części powództwa. Na tej samej podstawie obciążono pozwanego wysokością nieuiszczonych wydatków w kwocie 5.477,20 złotych. W sumie daje to kwotę 18.082,20 złotych.